

BUSINESS Info Newsletter

AUGUST 2019 // BROJ 77

U ovom broju, između ostalog, čitajte:

- Konferencija o „Inicijativi 20+5+6“: Nižim stopama doprinosa do većih plaća u realnom sektoru u FBiH
- O "Inicijativi 20+5+6" govore Ivan Pavković, Edin Ibrahimpašić, Branimir Muidža, Ante Suton i Jelka Milićević
- Udruženje poslodavaca Federacije BiH sa Draganom Čovićem
- Na inicijativu Grupacije poslodavaca USK pri UPFBiH, na nivou Grada Bihaća i Kantona USK, formirana koordinaciona tijela za parafiskalne namete
- Promocijom outsourcing industrije zadržati mladu radnu snagu u zemlji

Konferencija o „Inicijativi 20+5+6“: Nižim stopama doprinosa do većih plaća u realnom sektoru u FBiH

Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine će raditi na značajnom povećanju minimalne plaće, proporcionalno smanjenju opterećenja, zaključeno je na konferenciji „Inicijativa 20+5+6 – stanje i perspektive

ekonomskog razvoja“ koja je u organizaciji UPFBiH i Večernjeg lista BiH, a pod pokroviteljstvom Delegacije Europske unije u Bosni i Hercegovini održana 04. septembra 2019. godine u Mostaru.

Konferenciji je prisustvovalo više od 200 poslodavaca iz cijele BiH, predstavnici izvršne i zakonodavne vlasti, predstavnici akademske zajednice, sindikata i međunarodnih organizacija.

Učesnici konferencije su se saglasili da se što prije nastavi intenzivna komunikacija sa Ministarstvom finansija FBiH i uredom premijera Federacije Bosne i Hercegovine u cilju osiguranja prohodnost zakonskih prijedloga koje je predložilo UPFBiH.

Također su se složiti da Vlada FBiH i UPFBiH zajednički rade na hitnom rasterećenju privrede. Premijer FBiH i ministrica finansija i zamjenica premijera Federacije BiH će zajednički raditi i djelovati kako bi se omogućile efikasne konsultacije sa drugim

ministarstvima u Vladi FBiH o zakonskim prijedlozima koje je dostavilo UPFBiH.

Vlada FBiH i UPFBiH prioritetno će raditi u narednih 60 dana na uspostavljanju Koordinacionog tijela za parafiskalne namete na nivou FBiH koje ima za cilj analizu postojećih, kao i preispitivanje svrhe donošenja novih parafiskalnih nameta, zaključeno je na konferenciji.

Predsjednik Udruženja poslodavaca FBiH Adnan Smailbegović u uvodu za prvi panel koji je imao naziv „Zašto je rasterećenje privrede prioritet za rast i razvoj bh. društva?” obrazložio je „Inicijativu 20+5+6”. Ova Inicijativa predstavlja set prijedloga novih zakona, izmjena i dopuna postojećih zakona te izmjena i dopuna podzakonskih akata, koje je uradilo i Vladi i Parlamentu FBiH dostavilo UPFBiH sa ciljem rasterećenja privrede i poboljšanja poslovnog ambijenta.

„Relevantni pokazatelji govore o stalnom rastu javnih prihoda u posljednje četiri godine, koji godišnje u prosjeku iznose oko sedam posto. No, od tog rasta javnih

prihoda privreda konkretno do sada nije imala nikakve koristi. Zbog toga, kao poslodavci tražimo da se polovina sredstava ostvarenih rastom javnih prihoda vrati privredi, na način da se smanje stope doprinosa", naglasio je Smailbegović.

Pored Smailbegovića, učesnici prvog panela, Miljenko Crnjac, direktor i vlasnik kompanije M.C.I. iz Širokog Brijega, Petar Ćorluka, direktor i vlasnik kompanije Violeta Grude, Branimir Muidža, direktor Tvornice cementa Kakanj, Snježana Koepruner,

direktorica kompanije GS-TMT Travnik i Adem Hanić, direktor TMD Group Gradačac, istaknuli su da privrednici očekuju da se zajedno više radi na uspostavljanju pravne države, koja će omogućiti efikasniju borbu protiv korupcije, sive ekonomije i istovremeno omogućiti rast i razvoj.

Kvalificirani kadrovi

U uvodnom izlaganju za drugi panel pod nazivom „Sinergija kreatora ekonomskih politika – predstavnika vlasti i poslovne i međunarodne zajednice – u kreiranju poslovnog ambijenta“,

federalni premijer Fadil Novalić naglasio je da će fokus aktivnosti izvršne vlasti u narednom periodu biti na razvoju i zadržavanju mladih i kvalificiranih kadrova u zemlji, a jedna od metoda mogao bi biti rasterećenje privrede.

Ministrica finansija FBiH Jelka Miličević istaknula je pozitivne trendove rasta kada su u pitanju finansijski pokazatelji FBiH za protekle tri godine te izrazila spremnost da se o vrlo bitnim zakonima iz resora Ministarstva finansija FBiH razgovara i dogovaraju

kompromisna rješenja za zakone ključne poreske zakone, kao što su Zakon o doprinosima FBiH i Zakon o porezu na dohodak FBiH.

Pored premijera Novalića i ministricе Miličević, učesnici ovog panela bili su i premijer Hercegovačko-neretvanskog kantona Nevenko Herceg i Richard Masa, šef korporacije Delegacije Evropske unije u BiH.

Ivan Pavković: Sve je politika, pa i unapređenje poslovnog ambijenta

Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovina i Večernji list BiH, a pod pokroviteljstvom Delegacije Evropske unije u Bosni i Hercegovini, organiziranju Konferenciju „Inicijativa 20+5+6-Stanje i perspektive razvoja privrede“ koja će 04.09.2019. godine biti održana u Mostaru.

„Inicijativa 20+5+6“ predstavlja set prijedloga novih zakona, izmjena i dopuna postojećih zakona, te izmjena i dopuna podzakonskih akata, s ciljem rasterećenja privrede i poboljšanja poslovnog ambijenta.

Pobodom konferencije, Večernji list BiH je napravio niz intervju sa uglednim bh. privrednima, članicama Udruženja poslodavaca FBiH.

Kao član i predsjednik Udruge gospodarstvenika Posušje, te suvlasnik i direktor prodaje Mesne industrije Rakitno, Ivan Pavković je preko Udruge imao mogućnost utjecati na donošenje propisa koji se odnose na poslovno okruženje, međutim, većina prijedloga poslodavaca u cilju postizanja boljeg poslovnog ambijenta nije podržana od strane vlasti.

Uslovi poslovanja u BiH se moraju poboljšati i to mora biti zajednički cilj i privrednika i tijela javne uprave i institucija, smatra Pavković.

VL: Bili ste uključeni u izradu prijedloga zakonskih i podzakonskih rješenja koja su u konačnici pretočena u Inicijativu 20+5+6. Šta za Vas predstavlja ova inicijativa i šta ona znači za poslovnu zajednicu u FBiH ?

PAVKOVIĆ: Za mene, osobno, a mislim i za sve poslodavce, ova "Inicijativa" predstavlja dobar, ispravan i konkretan način rješavanja problema u gospodarstvu, koji će, nadam se, uz malo dobre volje članova izvršnih i zakonodavnih tijela vlasti, rezultirati povoljnijim uvjetima poslovanja.

VL: Opća je ocjena da bi usvajanjem predloženih zakonskih rješenja iz "Inicijative 20+5+6" korist i napredak osjetili svi. A šta bi za Vas, kao poslodavca, značilo i kako bi se na poslovanje Vaše kompanije odrazilo prihvatanje predloženih zakonskih rješenja u okviru Inicijative 20+5+6 od strane izvršne i zakonodavne vlasti u FBiH?

PAVKOVIĆ: Usvajanje ovih zakonskih rješenja omogućilo bi konkurentnije i profitabilnije poslovanje, nove investicije i nova radna mjesta, kao i veće plaće i veći broj zaposlenih.

VL: Godinama domaći i međunarodni zvaničnici upozoravaju na loš poslovni ambijent u FBiH. Kakva je Vaša ocjena trenutnog poslovnog ambijenta i koji su to gorući problemi koji opterećuju i negativno utječu na poslovanje kompanija? Šta je najveći problem konkretno za Vašu kompaniju?

PAVKOVIĆ: Po analizi lakoće poslovanja u 190 zemalja svijeta, koju je uradila Svjetska banka za 2019., BiH je pala za tri mesta u odnosu na prošlu godinu, nalazi se na 89 mjestu i po lakoći poslovanja BiH ima najlošije uvjete u Europi. BiH je posebice loše rangirana po lakoći osnivanja poduzeća i po tom kriteriju je na 183 mjestu. Po kriteriju dobivanja građevinske dozvole nalazi se na 167, a po poreznoj politici na 139 mjestu.

Po analizi Svjetskog ekonomskog foruma BiH je na rang listi globalne konkurentnosti na 91 mjestu, od 140 zemalja svijeta. Posebice se ističe negativan podatak da je BiH na 128 mjestu od 137 zemalja svijeta po kriteriju efikasnosti javne uprave.

Ako se tome pridoda da se ciljevi Reformske agende, o rasterećenju gospodarstva kroz porezna i neporezna davanja i smanjenju doprinosa na plaću, nisu ostvarili, te politička nestabilnost i neefikasno pravosuđe, moramo konstatirati da su u BiH loši uvjeti za poslovanje i da se mora HITNO raditi na poboljšanju poslovnog okruženja, a tu je najveća odgovornost na institucijama, točnije, na nositeljima zakonodavnih i izvršnih funkcija na svim razinama u ovoj državi.

VL: Koliko ste kao poslodavac do sada bili u prilici da utičete na donošenje zakonskih rješenja koja se odnose na poslovni ambijent? Da li su inicijative poput ove koju je predložilo Udruženje poslodavaca FBiH (Inicijativa 20+5+6) efikasan način uključivanja poslodavaca u kreiranje poslovnog ambijenta?

PAVKOVIĆ: Kao član i predsjednik Udruge gospodarstvenika Posušje imao sam

mogućnost utjecati preko Udruge na donošenje propisa koji se odnose na poslovno okruženje, od općine do razine države. Udruga je to redovito radila i radit će i u ubuduće. Nažalost, većina naših prijedloga nije prihvaćena od strane onih koji odlučuju o tome, a to su, naravno, nositelji funkcija u tijelima javne uprave, na svim razinama, koji, konačno, moraju početi raditi na stvaranju povoljnijih uvjeta za poslovanje.

Povoljno poslovno okruženje i povoljni uvjeti za poslovanje, mora biti zajednički cilj, i nas gospodarstvenika i nadležnih institucija, jer će se na taj način stvoriti i uvjeti za nove investicije, a samim tim i nova radna mjesta, veće plaće zaposlenika i veći prihodi u proračunskim i izvanproračunskim fondovima, kao i veći standard i ugodniji život svih građana ove države.

VL: Zakonodavna vlast u FBiH se pozitivno izjasnila o "inicijativi 20+5+6", čekamo izjašnjenje Vlade FBiH, odnosno, izvršne vlasti. Ukoliko bi predložena zakonska rješenja u okviru Inicijative 20+5+6 bila usvojena, koliko bi iznosile uštede za Vašu kompaniju? U koje svrhe biste utrošili sredstva ostvarena tim uštredama?

PAVKOVIĆ: Bio sam na sjednici Zastupničkog doma Parlamenta FBiH, u travnju 2019. godine, i, naravno, dao bezrezervnu podršku "Inicijativi "UPFBiH. Na toj sjednici zastupnici su podržali Inicijativu i dali rok od 60 dana Vladi FBiH da se izjasni o prijedlozima iz Inicijative i iste vrati na Parlament na usvajanje. Kako znate, nažalost, od toga do danas nije bilo ništa. Vlada se nije očitovala o niti jednom prijedlogu iz Inicijative, tako da sam skeptičan po tom pitanju. Nažalost, to je naša realnost! Sve je politika i bez političara se, nažalost, uvjeti poslovanja ne mogu poboljšati, jer su oni ti koji donose zakone, pravilnike i odluke po kojima je gospodarstvo obvezno plaćati doprinose, poreze kao i neporezne-parafiskalne namete. Usvajanjem prijedloga iz „Inicijative“ uštede bi bile velike, a ta sredstva bi, prije svega, usmjerio u povećanje plaće zaposlenika.

Edin Ibrahimpašić: Podrška “Inicijativi 20+5+6” može spriječiti odlazak radno sposobnih

U proizvodnji piva, prema riječima direktora Bihaćke pivovare i člana delegacije poslodavaca u Ekonomsko-socijalnom vijeću FBiH Edina Ibrahimpašića, sažimaju se sve poteškoće na koje poslodavci nailaze u našem poslovnom ambijentu.

Ibrahimpašić je istaknuo da bi usvajanjem zakonskih rješenja iz “Inicijative 20+5+6” koja predstavljaju tek minimum onoga što treba učiniti kako bi unaprijedili poslovni ambijent, bili stvorenii uslovi za povećanje neto plaća radnicima i sprečavanje problema masovnog odlaska radno sposobnog stanovništva.

„Inicijativa 20+5+6“ predstavlja set prijedloga novih zakona, izmjena i dopuna postojećih zakona, te izmjena i dopuna podzakonskih akata, s ciljem rasterećenja privrede i poboljšanja poslovnog ambijenta.

Večernji list: Bili ste uključeni u izradu prijedloga zakonskih i podzakonskih rješenja koja su u konačnici pretočena u Inicijativu 20+5+6. Šta za Vas predstavlja ova inicijativa i šta ona znači za poslovnu zajednicu u FBiH ?

IBRAHIMPAŠIĆ: Ova inicijativa jeste minimum onog što treba učiniti kroz izmjene zakonske regulative za poboljšanje poslovnog ambijenta te povećanje konkurentnosti naših preduzeća.

VL: Opća je ocjena da bi usvajanjem predloženih zakonskih rješenja iz "Inicijative 20+5+6" korist i napredak osjetili svi. A šta bi za Vas, kao poslodavca, značilo i kako bi se na poslovanje Vaše kompanije odrazilo prihvatanje predloženih zakonskih rješenja u okviru Inicijative 20+5+6 od strane izvršne i zakonodavne vlasti u FBiH?

IBRAHIMPAŠIĆ: Naravno da bi se odrazilo pozitivno. Prije svega bi se stvorili uvjeti da se radnicima mogu povećati neto primanja, gdje bi se kroz smanjenje poreza i doprinosa omogućilo da bez povećanja bruto iznosa povećaju neto plate radnika. S obzirom da je ovo jedan od trenutno gorućih problema preduzeća, koji se očituje kroz masovni odlazak radno sposobnog stanovništva, na taj način bi barem učinili iskorak u tome da radnici dobiju više "na ruke" novaca koje će ponovo kroz povećanje potrošnje dio toga vratiti kroz plaćanje PDV-a.

VL: Godinama domaći i međunarodni zvaničnici upozoravaju na loš poslovni ambijent u FBiH. Kakva je Vaša ocjena trenutnog poslovnog ambijenta i koji su to gorući problemi koji opterećuju i negativno utječu na poslovanje kompanija? Šta je najveći problem konkretno za Vašu kompaniju?

IBRAHIMPAŠIĆ: Mišljenja sam da se kroz poteškoće poslovanja domaćih proizvođača u branši u kojoj posluje i moje preduzeće, a to je proizvodnja piva, najeklatantnije

objašnjavaju sve moguće poteškoće na koje poslodavci nailaze, ustvari koje su postale stvarni ambijent u kojem radimo. Nije moguće to u nekoliko riječi pojasniti, a uskoro će izaći i publikacija sa ovom temom gdje će biti iznesene sve činjenice. Dovoljno je reći da kod ukupnih proizvodnih kapaciteta koje imaju naše četiri pivovare i sa kojim mogu podmiriti svu potražnju za pivom u BiH, ali i izvoz, njihova uposlenost je oko 30 posto, jer je uvozno pivo čini oko 65 posto ukupno konzumiranog piva u BiH.

VL: Koliko ste kao poslodavac do sada bili u prilici da utičete na donošenje zakonskih rješenja koja se odnose na poslovni ambijent? Da li su inicijative poput ove koju je predložilo Udruženje poslodavaca FBiH (Inicijativa 20+5+6) efikasan način uključivanja poslodavaca u kreiranje poslovnog ambijenta?

IBRAHIMPAŠIĆ: Kao član ESV FBiH u ime poslodavaca FBiH u prilici sam učestvovati u pokušajima za poboljšanje poslovnog ambijenta kroz različite inicijative, a prije svega kroz inicijative donošenja novih, ali i izmjene postojećih zakonskih rješenja, kakva je i ova.

VL: Zakonodavna vlast u FBiH se pozitivno izjasnila o "inicijativi 20+5+6", čekamo izjašnjenje Vlade FBiH, odnosno, izvršne vlasti. Ukoliko bi predložena zakonska rješenja u okviru Inicijative 20+5+6 bila usvojena, koliko bi iznosile uštede za Vašu kompaniju? U koje svrhe biste utrošili sredstva ostvarena tim uštredama?

IBRAHIMPAŠIĆ: Uštede bi bile definitivno značajne, a kako sam već naveo, najveći dio bi se slio u džepove mojih radnika, koji to i zaslužuju.

Ante Suton: Od prihvatanja i provedbe "Inicijative 20+5+6" korist bi imali svi

Usvajanjem predloženih zakonskih i podzakonskih rješenja iz „Inicijative 20+5+6“, najveća grafičko-izdavačka kuća u regionu Suton grupe iz Širokog Brijega bi prema riječima Ante Sutona, njenog osnivača i vlasnika, mogla povećati konkurentnost, realizirati nove poslove i radnicima povećati primanja, a od provedbe ove inicijative korist bi imala i država.

Postojanje Udruženja poslodavaca i FBiH i svoje članstvo u Upravnom odboru Udruženja, Suton smatra jedinim načinom na koji kao poslodavac može utjecati i sudjelovati u donošenju zakona, te vjeruje da je upornošću te konstruktivnim i argumentiranim radom ipak moguće promijeniti poslovni ambijent koji je trenutno trom i neefikasan.

Večernji list: Bili ste uključeni u izradu prijedloga zakonskih i podzakonskih rješenja koja su u konačnici pretočena u Inicijativu 20+5+6. Šta za Vas predstavlja ova inicijativa i šta ona znači za poslovnu zajednicu u FBiH?

SUTON: Za mene ova inicijativa predstavlja jedan konkretan prijedlog od strane Udruženja poslodavaca FBiH, a onda preko nas i svih naših članica, kako da se popravi poslovni ambijent u našoj zemlji.

VL: Opća je ocjena da bi usvajanjem predloženih zakonskih rješenja iz "Inicijative 20+5+6" korist i napredak osjetili svi. A šta bi za Vas, kao poslodavca, značilo i kako bi se na poslovanje Vaše kompanije odrazilo prihvatanje predloženih zakonskih rješenja u okviru Inicijative 20+5+6 od strane izvršne i zakonodavne vlasti u FBiH?

SUTON: Prihvaćanjem i provedbom ovih inicijativa, uvjeren sam, da bi korist bila vidljiva za sve, a konkretno u našem slučaju, mogli bismo zaposlenicima dodatno povećati primanja, te uz neke niže troškove poslovanja, povećati našu konkurentnost i dobiti neke poslove koje trenutno nismo u prilici dobiti, poradi velikih troškova.

VL: Godinama domaći i međunarodni zvaničnici upozoravaju na loš poslovni ambijent u FBiH. Kakva je Vaša ocjena trenutnog poslovnog ambijenta i koji su to gorući problemi koji opterećuju i negativno utječu na poslovanje kompanija? Šta je najveći problem konkretno za Vašu kompaniju?

SUTON: Trenutni poslovni ambijent u BiH ja ocjenujem kao dosta trom i neefikasan. Zakonodavstvo se užasno sporo mijenja i usklađuje sa potrebama i razvojem u poslovnom svijetu i njegovim potrebama.

Problem naše branše, grafičke (papirne i izdavačke) je u čitavom svijetu, pa tako i kod nas sličan, pogoden svim utjecajima koje je donio razvoj interneta. To se konkretno

manifestira na način da tiraži onoga što se tiska stalno padaju, a cijene koštanja stalno rastu, konkretno cijena papira i celuloze su u posljednje dvije godine porasli za više od 20 posto, rastu troškovi radne snage, energenti i ostalo. Na drugoj strani, uslijed velike konkurenkcije, cijene gotovih proizvoda padaju, te mnoge grafičke ili izdavačke kuće propadaju uslijed negativnog poslovanja. Sljedeći problem za nas je nepostojanje sustava za školovanje kadrova za grafičku branšu, kao i nemogućnost zapošljavanja, po potrebi-sezonski ili na određeno radno vrijeme, ljudi koji su otišli u prijevremene mirovine, a još uvijek su radno sposobni.

VL: Koliko ste kao poslodavac do sada bili u prilici da utičete na donošenje zakonskih rješenja koja se odnose na poslovni ambijent? /Da li su inicijative poput ove koju je predložilo Udruženje poslodavaca FBiH (Inicijativa 20+5+6) efikasan način uključivanja poslodavaca u kreiranje poslovnog ambijenta?

SUTON: Zahvaljujući postojanju Udruženja poslodavaca Federacije BiH i mom članstvu u njemu, uvidio sam da je ovo jedini način i mjesto gdje poslodavci mogu utjecati i sudjelovati u donošenju nekih zakona. Istina, sve to ide jako teško i ništa nije lako, ali ako ste uporni, realni, konstruktivni, argumentirani itd, neke stvari ćete uspijeti promijeniti. Mnoge kolege poslodavci samo kritiziraju kako ništa ne valja i nije dobro, a nisu se spremni uključiti u rad Udruženje poslodavaca FBiH i u njemu aktivno sudjelovati. Rad u Udruženju svih nas koji smo u Upravnom odboru je volonterski i traži odvajanje dragocjenog vremena i nekog troška, da bi se sudjelovalo u istome.

VL: Zakonodavna vlast u FBiH se pozitivno izjasnila o "inicijativi 20+5+6", čekamo izjašnjenje Vlade FBiH, odnosno, izvršne vlasti. Ukoliko bi predložena zakonska rješenja u okviru Inicijative 20+5+6 bila usvojena, koliko bi iznosile uštede za Vašu kompaniju?

U koje svrhe biste utrošili sredstva ostvarena tim uštedama?

SUTON: Teško je u ovome trenutku precizno izračunati kolike su tu uštede, zasigurno one ne bi bile "ogromne", ali bi prema mome mišljenju, pomogle u rastu plaća zaposlenicima, većem proračunu, jer bi trebale samnjiti sivu ekonomiju, te bi pomogle da branše poput, takstilne, obućarske, grafičko izdavačke i sl., budu konkurentnije i duže opstanu na tržištu, a na taj način opet sačuvaju broj zaposlenih, te i dalje pune državni proračun...

**Branimir Muidža: "Inicijativa 20+5+6"
smjernica je kroz dinamične promjene koje
poslovno okruženje u BiH očekuje i zaslužuje**

Osim što svoj doprinos poboljšanju poslovnog ozračja u BiH te položaju poslodavaca i radnika daje kroz Udruženje poslodavaca, Branimir Muidža, generalni direktor Tvornice cementa Kakanj i generalni direktor HeidelbergCement grupacije u BiH i Hrvatskoj, već devet godina

predsjeda poslovnom asocijacijom Vijeće stranih investitora BiH koja, također, artikulira očekivanja i prijedloge poslovne zajednice prema vlastima.

Muidža naglašava da bi izmjene i dopune zakona predložene u okviru "Inicijative 20+5+6"

donijele korist i poslodavcima i radnicima, ali i široj zajednici te navodi niz pozitivnih učinaka koje bi prihvatanje predloženih zakonskih rješenja donijelo konkretno Tvornici cementa Kakanj i radnicima te kompanije.

Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovina i Večernji list, a pod pokroviteljstvom Izaslanstva Europske unije u Bosni i Hercegovini, organiziranju konferenciju "Inicijativa 20+5+6 - Stanje i perspektive ekonomskog razvoja" koja će 4. rujna 2019. godine biti održana u Mostaru.

"Inicijativa 20+5+6" predstavlja set prijedloga novih zakona, izmjena i dopuna postojećih zakona te izmjena i dopuna podzakonskih akata u cilju rasterećenja gospodarstva i poboljšanja poslovnog ozračja.

VL: Bili ste uključeni u izradu prijedloga zakonskih i podzakonskih rješenja koja su u konačnici pretočena u "Inicijativu 20+5+6". Što za vas predstavlja ova inicijativa i što ona znači za poslovnu zajednicu u FBiH?

"Inicijativa 20+5+6" odnosi se na inicijativu Udruženja poslodavaca FBiH koja je sredinom ožujka upućena Vladi i Parlamentu FBiH za usvajanje izmjena i dopuna zakonskih i podzakonskih akata koji su od iznimne važnosti za unaprjeđenje poslovanja, a time i gospodarstva, a ujedno i položaja radnika u BiH. Bitno je naglasiti da sve izmjene i dopune zakona koje su predložene u okviru Inicijative idu u korist i poslodavcima i radnicima, ali i široj zajednici. Inicijativa je usmjerena na uspostavljanje zakonodavnog okvira koji bi pogodovao stvaranju mnogo boljeg poslovnog ozračja. Usvajanje predložene legislative smanjilo bi troškove rada i omogućilo povećanje plaća

radnicima u BiH. Više je zakona koji su obuhvaćeni ovom Inicijativom, pa se i iz toga vidi da se, osim uspostavljanja optimalnog poslovnog ozračja, ovom Inicijativom vodilo računa i o uspostavljanju dodatne zaštite radnika i socijalno ugroženih kategorija.

Ova Inicijativa, zajedno s "Bijelom knjigom" Vijeća stranih investitora BiH, koja također daje vrlo konkretne prijedloge i preporuke za izmjenu problematičnih zakona, pravilnika, odluka i uputa koji su na snazi u BiH, trebala bi biti smjernica vlastima kroz dinamične promjene koje poslovno okruženje u BiH očekuje i zasluzuje. Vrijeme je da se BiH, koja se trenutačno smatra nerazvijenom zemljom, transformira i izraste u potencijalnu ekonomski snažniju državu, koja će se uskladiti sa zahtjevima globalnih tržišta i poduzeti konkretne korake za stvaranje boljih uvjeta poslovanja i većeg broja radnih mjesta, pružajući domaćim i stranim tvrtkama neusporedive mogućnosti za rad i investiranje, naročito u industriji, koja treba biti baza razvoja.

VL: Opća je ocjena da bi usvajanjem predloženih zakonskih rješenja iz "Inicijative 20+5+6" korist i napredak osjetili svi. A što bi za vas, kao poslodavca, značilo i kako bi se na poslovanje vaše kompanije odrazilo prihvatanje predloženih zakonskih rješenja u okviru "Inicijative 20+5+6" od izvršne i zakonodavne vlasti u FBiH?

Usvajanje predloženih zakonskih rješenja iz "Inicijative 20+5+6" od izvršne i zakonodavne vlasti u FBiH imalo bi svakako značajan pozitivan učinak na poslovanje svih kompanija, pa tako i naše kompanije. To se ogleda u smanjenju fiskalnih i parafiskalnih davanja, odnosno, smanjenju troškova poslovanja, povećanju investicija zbog mogućnosti korištenja poreskih olakšica na bazi investiranja koje su po postojećem zakonu limitirane isplatom dividendi, podizanju konkurentne sposobnosti,

pojednostavljenju poslovanja i preciznijim definiranjem zakona čime se eliminiraju različita tumačenja i mišljenja koja postaju obvezujuća, čak kada su i u suprotnosti sa zakonskim odredbama, harmonizaciji zakona na razini BiH jer u RS-u imamo poslovnu jedinicu i vrlo nam je bitno da su zakoni u dvama entitetima što više harmonizirani, elektroničkom uvezivanju nadležnih tijela, što neminovno mora pratiti digitalnu transformaciju koja je prekretnica budućeg razvoja kompanije, a kao članici Heidelbergcement grupacije iz Njemačke vrlo nam je bitna harmonizacija propisa i usklađenje sa smjernicama EU-a.

VL: Godinama domaći i međunarodni dužnosnici upozoravaju na loše poslovno ozračje u FBiH. Kakva je vaša ocjena trenutačnog poslovnog ozračja i koji su to gorući problemi koji opterećuju i negativno utječu na poslovanje kompanija? Što je najveći problem, konkretno za vašu kompaniju?

Osvrćući se na razdobljeiza nas, kada je u pitanju poslovna klima u Bosni i Hercegovini, možemo primijetiti da je prošla godina bila u znaku djelomične, ali ipak nepotpune i nedosljedne provedbe najavljenih reformskih procesa. Gledajući generalno, poslovnu klimu u BiH možemo okarakterizirati kao nepredvidljivu. Kao primjer možemo uzeti percepciju stranih ulagača u BiH koji, okupljeni u asocijaciji Vijeće stranih investitora, smatraju da se poslovno ozračje u usporedbi s prethodnim godinama uopće nije promijenilo (48%), a znatan broj njih (29%) misli da su se uvjeti poslovanja čak pogoršali. Ti se podaci podudaraju i s izvješćima relevantnih međunarodnih institucija i studija o BiH ekonomiji. To ukazuje da je potrebnoinicirati promjene u ekonomskom sustavu i provesti započete reforme u što kraćem razdoblju ako BiH želi privući i zadržati ozbiljne investitore. Izuzimajući specifičnost političke situacije i kompleksnost uređenja države, ono u čemu BiH, u usporedbi s drugim državama iz okruženja,

zaostaje jesu nepredvidivost porezne politike, birokracija uz sporo ishodovanje potrebnih dozvola, relativno visoka opterećenja na rad, odnosno, visoka bruto davanja, pri čemu radnici iz toga dobivaju niske neto plaće, a ta razlika između bruto i neto plaće uglavnom odlazi u neučinkovit birokratski aparat. Osim toga, kao problem kompanije ističu i neujednačeno postupanje inspekcijskih tijela, odnosno, selektivno provođenje zakona. Vrlo kompleksna organizacija i način funkcioniranja države najveći su kamen spoticanja. Čak i kada postoje dobra zakonska rješenja, ponekad ili vrlo često ne provode se u praksi, pa se poduzetnici, ali i građani, svakodnevno susreću s problemima kada institucije zbog svoje kompleksnosti i nedovoljno učinkovitog birokratskog aparata, počnu različito tumačiti određene propise ili prebacivati nadležnosti. Također, vrlo često nailazimo na propise koji nisu harmonizirani na samom teritoriju BiH i koji nisu u skladu s legislativom EU-a ni sa zemljama okruženja. Nužno je porezno rasteretiti gospodarstvo i rad, uspostaviti predvidiv porezni okvir, poticati proizvodnju i izvoz, poticati sustav vrjednovanja i nagrađivanja u administraciji po učinku te harmonizirati propise na svim razinama vlasti.

VL: Koliko ste kao poslodavac do sada bili u prilici utjecati na donošenje zakonskih rješenja koja se odnose na poslovno ozračje? Jesu li inicijative poput ove koju je predložilo Udruženje poslodavaca FBiH ("Inicijativa 20+5+6") učinkovit način uključivanja poslodavaca u kreiranje poslovnog ozračja?

Osim Udruženja poslodavaca FBiH, u BiH postoji još nekolicina poslovnih asocijacija koje također nastoje dati svoj doprinos poboljšanju poslovnog ozračja u BiH te položaju poslodavaca i radnika. Jedna od takvih asocijacija je i Vijeće stranih investitora BiH, kojim predsjedam posljednjih devet godina i u kojem sa svojim kolegama, uglednim gospodarstvenicima, nastojim svojim aktivnostima i inicijativama, vrlo precizno i u

partnerskom duhu, artikulirati očekivanja i prijedloge poslovne zajednice prema vlastima kako bi se značajno unaprijedilo poslovno ozračje, što bi dovelo do uspješnije ekonomije i boljeg standarda građana.

Od svog osnivanja 2006. Vijeće je pokrenulo inicijativu za uspostavljanje normativnog i institucionalnog okvira u cilju poboljšanja poslovne klime u BiH, pa smo u tom smislu uspostavili dijalog i suradnju s vlastima u BiH u svim oblastima od zajedničkog interesa kroz proces izrade i usvajanja preporuka koje su sadržane u publikaciji "Bijela knjiga". Ova Inicijativa dio je šire misije koju VSI realizira već 13 godina zajedno s brojnim drugim partnerima, na izgradnji institucionalnog dijaloga nevladina i Vladina sektora u BiH. Vrijednost "Bijele knjige" je u tome što daje vrlo konkretnе preporuke i odgovore na pitanja što, kako, tko i kada treba uraditi kako bismo imali znatno povoljnije ozračje poslovanja. Na izradi "Bijele knjige" radi 60-ak stručnjaka iz kompanija/članica VSI-ja koji zajedno imaju više od 2500 godina životnog i više od 1200 godina radnog iskustva u BiH i svijetu, koji su radili i rade u domaćim i stranim kompanijama, a radi se o vrlo kompetentnim vrhunskim stručnjacima iz više oblasti. Zahvaljujući "Bijeloj knjizi", ali i reputaciji koju VSI uživa, naši predstavnici/članovi vrlo su često u prilici sudjelovati uime poslovne zajednice u kreiranju javnih politika u oblasti ekonomije i poslovanja općenito. Svakako treba cijeniti i doprinos koje daju i gospodarske komore sa svojim inicijativama.

VL: Zakonodavna vlast u FBiH pozitivno se izjasnila o "Inicijativi 20+5+6", čekamo izjašnjenje Vlade FBiH, odnosno izvršne vlasti. Ako bi predložena zakonska rješenja u okviru "Inicijative 20+5+6" bila usvojena, koliko bi iznosile uštede za vašu kompaniju? U koje svrhe biste utrošili sredstva ostvarena tim uštredama?

S obzirom na to da se radi o kompleksnom setu od 31 zakona i da svaki od njih izravno ili neizravno donosi neke uštede ili učinke, nije moguće dati čak ni približnu ocjenu ušteda koje bi naša kompanija ostvarila usvajanjem predloženih zakonskih rješenja iz "Inicijative 20+5+6" od izvršne i zakonodavne vlasti u FBiH. Za nas najveći značaj imaju zakoni kojima se reguliraju javni prihodi.

Izmjenama zakona o porezu na dobit mogli bismo koristiti porezne olakšice po osnovi investiranja u iznosu od 800.000 KM do milijun KM godišnje, što bi bilo usmjereno u investicije. Investicije bi bile i dodatno povećane da bi se dostigao prag za porezno oslobođanje.

Zakoni o porezu na dohodak i doprinosima znatno bi pojednostavili obračun i uplatu poreza na dohodak i doprinosa i smanjili doprinose za oko 800.000 KM, no, s druge strane, povećava se osnovica za obračun poreza i doprinosa te uvodi progresivno oporezivanje, čime se stope poreza povećavaju, te se na taj način veliki dio pozitivnih učinaka neutralizira ako se neto plaća koju radnik prima želi zadržati na postojećoj razini, a mi u svojoj kompaniji to želimo.

Zakoni o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju, Zakon o federalnim administrativnim pristojbama i tarifi federalnih administrativnih pristojbi, zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim pristojbama u postupku pred Vrhovnim sudom BiH, zakon o izmjenama i dopunama Zakona o naftnim prerađevinama također bi donijeli uštede, ali udio tih troškova u strukturi naših ukupnih troškova je mali tako da ne možemo govoriti o nekim velikim učincima. Zakon o izmjenama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju

osoba s invaliditetom nama ne donosi nikakve uštede jer zapošljavamo dovoljan broj invalida u skladu s postojećim Zakonom. Zakon o finansijskom poslovanju daje mogućnost za povećanje obrtnog kapitala za jedan do dva milijuna KM, a samim tim i za povećanje novčanog toka kompanija.

Neizravne uštede, čiji finansijski učinci nisu lako mjerljivi, donose i Zakon o registraciji poslovnih subjekata, Zakon o računovodstvu i reviziji, zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim sustavima.

Naša posvećenost zaštiti zdravlja i pružanju sigurnih uvjeta za rad integralni je dio svih naših poslovnih aktivnosti. Sistemski se brinemo o zdravlju i sigurnosti ne samo vlastitih radnika nego i radnika kompanija koje obavljaju usluge za naše potrebe. Stoga, Zakon o zaštiti na radu za nas ima poseban značaj.

Jelka Milićević: Spremni smo prihvatići sve održive prijedloge, ali ne smijemo ugroziti proračun i fondove

Pred konferenciju "Inicijativa 20+5+6 - Stanje i perspektive razvoja gospodarstva", na kojoj se očekuje više od 200 biznismena, predstavnika izvršne i zakonodavne vlasti te međunarodnih organizacija, o zakonskim rješenjima koje je preko ove Inicijative predložilo Udruženje poslodavaca FBiH (UP FBiH) Večernji list BiH je razgovarao sa dopremijerkom i ministricom finansija FBiH Jelkom Milićević, u čijem resoru se nalazi većina onoga što predlažu poslodavci.

VL: Kakav je vaš stav o "Inicijativi 20+5+6", odnosno zakonskim rješenjima i inicijativama koje je predložilo Udruženje poslodavaca Federacije BiH i dostavilo Vladi i Parlamentu FBiH u cilju rasterećenja gospodarstva i poboljšanja poslovnog ozračja?

- Federalno ministarstvo financija u dosadašnjem radu uvijek je iskazivalo spremnost da u izradi zakona sudjeluju sve zainteresirane strane, da se uvažavaju amandmani koji su održivi. Dakle, temeljni postulat kod izrade zakonskih propisa upravo je ta sprega koju Ministarstvo ima sa širom zajednicom kako bi zajednički definirali najbolje zakonsko rješenje. "Inicijativa 20+5+6", koju je podnijelo Udruženje poslodavaca FBiH, upravo je i utemeljena na zakonskim rješenjima koje je pripremilo Ministarstvo financija uz neke izmjene za koje smo mi već i kroz prethodne konzultacije analizirali i dali jasne odgovore kroz šиру parlamentarnu raspravu koja je u nekim slučajevima trajala dulje od 90 dana. Bitno je istaknuti da je u predloženim zakonima čak 99,5% integralnog teksta koje je upravo sačinilo Ministarstvo, što opet govori u prilog tome da rasprava o temi iznalaženja najboljih zakonskih rješenja ide u istom smjeru. Međutim, uloga Ministarstva financija veoma je bitna u procesu predlaganja zakona upravo zbog dvojake uloge koju Ministarstvo ima. Naime, Ministarstvo ima obvezu održavanja finansijske stabilnosti kako proračuna tako i izvanproračunskih fondova dok, s druge strane, ima obvezu prema onima koji pune proračun, a to je da se smanji stopa cijene rada kako bi se otvorila nova radna mjesta i novi kapaciteti. Na tragu toga,

sve ideje i inicijative koje će ujedno doprinijeti stabilnosti proračuna i osiguranju rasta broja novih radnih mjesta, rasta investicija podržavamo i pristupamo vrlo ozbiljno i detaljno.

VL: Zastupnički dom Parlamenta FBiH 10. travnja održao je tematsku sjednicu posvećenu "Inicijativi 20+5+6", zakonskim prijedlozima koje je uradio UP FBiH i usvojio jednoglasan zaključak kojim obvezuje Vladu FBiH da se u roku od 60 dana izjasni o predloženim zakonima i dostavi ih u parlamentarnu proceduru. Do danas ovaj zaključak Vlada FBiH nije ispoštovala. Je li Ministarstvo financija razmatralo predložena zakonska rješenja, naročito ona koja se odnose na poreznu politiku? Je li i što problematično u predloženim zakonskim rješenjima ili su u pitanju proceduralni razlozi?

- Predložena zakonska rješenja koje je "izradio" UP u FBiH su, bar iz domena fiskalne politike, tri godine u proceduri i njihov predlagač je Vlada. Oni su u završnoj fazi u Parlamentu, tj. prošli su široku javnu raspravu. U predloženim zakonima UP-a samo su dodani prijedlozi koji nisu prihvaćeni, a detaljno je obrazloženo zašto ne mogu biti. Ono što je sporno kod predloženih zakonskih rješenja od poslodavaca jest drastičan pad prihoda kako na županijskoj tako i na razini Federacije. Tako bi zavodi MIO, zdravstveni i zavodi zapošljavanja imali pad prihoda oko 650 milijuna u odnosu na sadašnje stanje po osnovi predloženog Zakona o doprinosima. Takvi prijedlozi rješenja nisu prihvatljivi jer ugrožavaju fiskalnu održivost i korisnike tih sredstava.

VL: Kakav je vaš stav o prijedlozima o smanjenju stope doprinosa kako je to predložio UP FBiH?

- Kad konkretno pričamo o Zakonu o doprinosima, želim istaknuti da je ovaj Zakon u parlamentarnoj proceduri već više od dvije godine i da je obavljena široka javna rasprava u trajanju od 90 dana te da je isti u formi prijedloga zakona dostavljen početkom lipnja 2018. prema Parlamentu. Prijedlog koji je dostavio UP FBiH je u 99,5% sadržaja identičan prijedlogu Zakona o doprinosima koji je ostao u parlamentarnoj proceduri, a mali broj razlika zapravo je proizašao iz ranijih prijedloga UP-a. Naime, u javnoj raspravi UP je dao svoje prijedloge u smjeru dodatnog smanjenja stope doprinosa uz istodobno zadržavanje postojećeg stanja neoporezivih osnovica, što u biti znači da nema značajnijeg proširenja osnovice za obračun doprinosa, a istodobno se zahtijeva još dodatno smanjenje stopa u odnosu na već predloženo smanjenje u okviru Zakona. Takav pristup upravo vodi do disbalansa koji želimo izbjegći jer i sami smo svjesni da bismo s tim ugrozili stabilnost izvanproračunskih fondova. Kod ovog Zakona treba imati u vidu da postoji i problem proceduralne prirode jer novi Zakon o doprinosima je u parlamentarnoj proceduri, i to u završnoj fazi.

VL: UP FBiH je, između ostalog, zauzeo stav o postupnom smanjenju stope doprinosa, u prvoj godini smanjenja stope doprinosa bi sa sadašnjih 41% iznosila 31,5%, a u iduće 3 - 4 godine stope doprinosa smanjivale bi se dok ne bi došle na razinu od nekih 26,5%. Pri smanjivanju bi se, kako ističu, vodilo računa da proračunski i izvanproračunski fondovi ne budu oštećeni u smislu priljeva sredstava?

- Dakle, mi smo prepoznali da je porezno opterećenje rada nešto na čemu treba žurno raditi. Upravo u tom smjeru krenuli smo i s prijedlogom novog zakona kojim bi se znatno smanjilo porezno opterećenje rada. Prilikom izrade novog zakona koristili smo vrlo konzervativne metode kako bismo bili sigurni da će novi prijedlog zakona doprinijeti manjoj cijeni rada s jedne strane, a održati stabilnost proračuna s druge

strane. Ono što naše trenutačne analize pokazuju je i da predložena zbirna stopa doprinosa od 33,5%, koliko je predložena Vladinim zakonom i uz proširenu osnovicu, pokazuje već izvjesne anomalije u smislu nestabilnosti koja se može očekivati, posebno kad je riječ o Zavodu zdravstvenog osiguranja, kao i Zavodu za mirovinsko osiguranje. Ako u ovo sve ukalkuliramo i predloženo povećanje najniže plaće, taj nedostajući gap polako se smanjuje. Međutim, za ostvarivanje neutralnog učinka na sve izvanproračunske fondove predložena zbirna stopa doprinosa od 33,5% uz proširenje osnovice, povećanje najniže plaće i povećanje broja novozaposlenih u ukupnom broju od 7500 novozaposlenih može donijeti neutralni učinak na proračun i izvanproračunske fondove. Kada je riječ o zemljama u okruženju i stopama doprinosa, moram istaknuti da je u Sloveniji stopa doprinosa 38,2%, Srbiji 37,8%, Hrvatskoj 36,7%, Crnoj Gori 34,3% dok je u zemljama EU-a oko 31,5%. Iz svega ovoga vidljivo je da je trenutačna stopa doprinosa 41,5% relativno visoka te da je bilo nužno provesti reformu u tom smjeru. Tražila su se rješenja i rađene simulacije te je stopa koju predlaže Vlada od 33,5% u ovom trenutku na samoj granici održivosti. Smanjenje od 8% jasno je opredjeljenje Vlade za smanjenje troška rada. Poslodavci predlažu stopu od 30,5%, koja je niža i od stopa zemalja EU-a i u ovom trenutku je neodrživa i ugrozila bi umirovljenike, zdravstvene ustanove i korisnike zdravstvenih usluga. Doprinosi su isključivo prihod izvanproračunskih fondova.

VL: Iz UP FBiH u prijedlogu Zakona o dohotku predlažu da neoporezivi dio plaće iznosi 1000 KM, čime bi se, kako navode, zaštitili oni s najnižim plaćama. Za plaće veće od 1000 KM predlaže se jedinstvena stopa poreza na dohodak od 15%. Kakav je vaš stav i stav Ministarstva financija o ovom prijedlogu?

- Analizirali smo i ova predložena rješenja od UP FBiH. Vidimo da je također korišten

tekst Zakona koje su Ministarstvo financija i Vlada već uputili u parlamentarnu proceduru. Dakle, ono što poslodavci predlažu je povećanje osobnog odbitka do 1000 KM mjesечно, povećanje broja izuzetih prihoda, zadržavanje jedne stope poreza na dohodak od 10% i sl.

Nakon provedenih simulacija unutar Ministarstva, izmjena u smislu zadržavanja postojeće stope poreza na dohodak od 10% i povećanja osobnog odbitka rezultiralo bi umanjenjem ukupnog prihoda za županije i općine do 57%. U ovoj varijanti svi bi plaćali manje poreza na dohodak, i to u rasponu od 18% za porezne obveznike s primanjima većim od 2500 KM do 91% manje za porezne obveznike s nižim primanjima, dok bi se troškovi poslodavaca smanjili za više od 10%. U slučaju da se poveća osobni odbitak na 1000 KM mjesечно, a uvedu progresivne porezne stope, i dalje bi bio značajan smanjen porezni prihod, točnije za 34%. Ovakvim prijedlozima Zakona dovodimo u pitanje opstojnosti i finansijske održivosti kako županije tako i jedinica lokalne samouprave. Tako bi prihod od poreza najviše bio smanjen u BPŽ-u za 62%, zatim u SBŽ-u za 58%, USŽ-u za 57%, HBŽ-u za 54%, Posavskoj i Tuzlanskoj županiji za 50%, HNŽ-u za 43% pa sve do Sarajevske županije koja bi zabilježila pad za 12% u slučaju usvajanja prijedloga ovih izmjena. Moramo biti svjesni da u ovom trenutku sve razine vlasti nisu u mogućnosti nadoknaditi negativan učinak ovakvog prijedloga zakona. Istdobro bitno je naglasiti da Vlada u svom rješenju predlaže neoporezivi dohodak do 700 KM i da toliki dohodak trenutačno u FBiH ima 55% zaposlenih. Po prijedlogu poslodavaca gotovo bi se izgubio prihod po osnovi poreza na dohodak, a to je prihod koji dijele županije i općine.

VL: U prijedlogu Zakona o minimalnoj plaći, koji je dostavio UP FBiH, predloženo je da se na osnovi smanjenja stope doprinosa značajno poveća plaća. Je li to izvedivo i koliko

bi, prema vašim procjenama, mogla iznositi minimalna plaća u FBiH ako se prihvati ovaj prijedlog?

- Zakonom o radu jasno je propisano da će Vlada FBiH, na prijedlog Federalnog ministarstva financija u suradnji s Federalnim zavodom za programiranje razvoja, uz prethodne konzultacije s Ekonomsko-socijalnim vijećem, donijeti propis kojim će se regulirati metodologija izračuna najniže plaće u Federaciji, posebno imajući u vidu i činjenicu da je najniža satnica propisana odlukom Vlade prije 11 godina. Sve to nas u Ministarstvu potaknulo je da počnemo s izradom uredbe o najnižoj plaći pri tome se koristeći temeljnim postulatima jednostavnosti da bismo pojednostavili obračun iznosa najniže plaće od poslodavca. Na tragu toga te uz sve simulacije koje će imati učinak na stope doprinosa i na izvanproračunske fondove, došlo se do rješenja da bi najniža plaća trebala biti 60% prosječne bruto plaće, odnosno 60% prosječne neto plaće za razdoblje siječanj - rujan 2018. godine. Ovakav pojednostavljeni način izračuna najniže plaće sigurno će doprinijeti socijalnoj sigurnosti radnika, olakšat će izračun za poslodavce, olakšati nadzor Poreznoj upravi FBiH te omogućiti realniju projekciju prihoda izvanproračunskih fondova.

VL: Za poslodavce je izuzetno bitan i Zakon o porezu na dobit FBiH. Predlažu da se zadrži stopa od 10% za oporezivanje dobiti, s tim da se s 10% oporezuje i dividenda koja trenutačno nije oporezovana, dok bi se oporezivanje dobiti oslobođili poslodavci koji dobit reinvestiraju. Ovakvo rješenje na snazi je u RS-u, koliko je realno da se ono usvoji i u FBiH?

- Stopa poreza na dobit u iznosu od 10% znatno je ispod prosjeka u regiji i mnogo niža

od prosjeka u EU i upravo je takva stopa poreza na dobit regulirana novim Zakonom o porezu na dobit koji je usvojen 2016. Prema analizama Svjetske banke i MMF-a, upravo takva jedinstvena stopa poreza na dobit pozitivna je i za investicijsku klimu i nikako ne predstavlja prepreku za izravne strane investicije. Ono što je predloženo ovom Inicijativom je dodatno smanjenje stope te uvođenje poreznih olakšica za izvozниke, za one koji žele reinvestirati svoju dobit. Treba imati na umu da porezne olakšice i poticaji nisu jedini čimbenik koji je presudan za donošenje odluke o investicijama. Često se ti poticaji zloupotrebljavaju i onda nemate trajne učinke u smislu porasta broja zaposlenih, investicija, a što ste upravo htjeli postići uvođenjem različitih vrsta poticaja itd. Nadalje, treba imati u vidu da su porezni poticaji nepravdeni i jer se na neki način stimuliraju određeni gospodarski subjekti i unutar pojedinačnih sektora koji opet vode do poremećaja u raspodjeli resursa. Tako da se kod uvođenja bilo kakvih poreznih poticaja treba biti vrlo oprezan. Svako od ovih predloženih rješenja ima izravan utjecaj na smanjenje prihoda od poreza na dobit na svim razinama vlasti. To opet vodi k nestabilnom proračunu i problemima s likvidnošću, što je obveza svih vlada. Iz tog razloga treba biti vrlo oprezan.

VL: Svjedoci smo da je gospodarstvo u BiH opterećeno brojnim parafiskalnim nametima, koji ne postoje u EU ili su višestruko skupljci nego u zemljama regije i EU-a. U vezi s tim, UP FBiH traži ukidanje ili smanjenje cijene pojedinih sudskih i sličnih pristojbi. Je li Ministarstvo financija razmatralo ove prijedloge UP FBiH i može li se u dogledno vrijeme očekivati prijedlog iz vašeg Ministarstva o ukidanju pojedinih pristojbi ili parafiskalnih nameta iz nadležnosti Ministarstva financija?

- Jedan od zakona koji je predložio UP FBiH je i Zakon o administrativnim pristojbama i tarifi federalnih administrativnih pristojbi. UP FBiH predlaže u dvama poglavljima da

federalne razine vlasti uređuje uvođenje pristojbi za sve razine vlasti, i za županije i za općine. Ovakav princip u suprotnosti je s Ustavom FBiH kojim je jasno propisana nadležnost županija. Na ovakav način ovaj problem ne može se riješiti. Mi smo već prije tri godine zajedno s USAID-om pokrenuli aktivnosti na analizi parafiskalnih nameta jer smo svjesni da predstavljaju ogroman teret za gospodarstvo. Analiza je pokazala da postoji više od 3000 nameta na razini FBiH. Napravljen je interaktivni registar parafiskalnih nameta. Međutim, treba ići i dalje. Na tragu smo da se napravi neko okvirno zakonsko rješenje koje bi na neki način uvelo red u ovaj segment te će sve naše aktivnosti u predstojećem razdoblju biti usmjerene prema tome. Planom rada Ministarstva financija za 2019. godinu predviđena je izmjena i dopuna ovog Zakona o administrativnim pristojbama.

VL: Posljednjih nekoliko godina raste naplata kako izravnih tako i neizravnih poreza. Poslodavci kažu da rast javnih prihoda ne prati povrat ulaganja tih prihoda u gospodarstvo. Iz UP FBiH predlažu da se od godišnjeg rasta uplate izravnih i neizravnih poreza 50% vrati gospodarstvu, a 50% ostane za proračune. Hoće li Vlada FBiH razmatrati ovaj prijedlog i što osobno mislite o njemu?

- Prije svega, želim se osvrnuti na ono što je ovu Vladu zateklo u trenutku preuzimanja vlasti. Vi znate da smo pruzeli deficit federalnog proračuna u iznosu većem od 170 milijuna KM, da je deficit FZ-a MIO bio veći od 150 milijuna KM. Složit ćete se sa mnom da je trebalo puno napora i sinergije svih snaga kako bismo stabilizirali proračun i izvanproračunske fondove. To nije bio nimalo lak zadatak. Upravo nekim od zakonskih rješenja koji su predloženi za izmjenu od UP FBiH došli smo u situaciju da smo stabilizirali fondove, stabilizirali proračune, a da ni jedna stopa poreza nije povećana i unatoč sve većem priljevu obveza kroz proračun. U proteklom razdoblju značajno je

smanjen ukupni dug. Mislim da smo zemlja s najnižim udjelom duga u stopi BDP-a u okruženju. Treba spomenuti da je ova Vlada nakon dugo godina prva koja je usmjerila gotovo 300 milijuna KM proračunskih sredstava za izgradnju infrastrukture. Tako da se ne bih složila da se novac koji gospodarstvo ulaže ne vraća nazad. Upravo ove brojke pokazuju suprotno. Zar gospodarstvu za poslovanje i za rast nisu bitne ceste, željeznica, telekomunikacije, avio promet, tj. ukupna infrastruktura?

VL: Što će Vlada uraditi u smislu poduzimanja mjera da se zaustavi odlazak mladih i radne snage iz FBiH? Poslodavci tvrde da su spremni za iznos smanjenja doprinosa i poreza gospodarstvu te povećati plaće zaposlenicima. Može li to biti jedna od mjera aktivne politike zaustavljanja odlaska mladih i radne snage?

- Da, to je zaista veliki problem u ovom trenutku. Vi znate da je Vlada u ovom sastavu izdvojila 50 milijuna KM za prvo zaposlenje i samozapošljavanje, zatim izdvojena su značajna sredstva za stambene kredite preko Union banke, gdje mladi ljudi mogu kupiti stan uz minimalne kamatne stope. To su sve mјere koje je provela ova Vlada i koje su sigurno dale učinke. Međutim, ovakve i slične aktivnosti trebaju stalni nadzor i kontinuitet. Jedino s gospodarstvenicima mi možemo zajedno iznaći način kako zadržati mlade i stručnu radnu snagu. Nama, kao tijelima izvršne vlasti, ostaje provođenje ovakvih i sličnih mjer u kontinuitetu, a poslodavci također trebaju prepoznati i na adekvatan način nagraditi zaposlenike. Samo zajedničkim djelovanjem možemo ostvariti neki rezultat.

Udruženje poslodavaca Federacije BiH sa Draganom Čovićem

Osiguravanje povoljnijih uvjeta poslovanja, privlačenje više investicija, uvođenje novih tehnologija i otvaranje novih radnih mesta samo su neke od tema koje je delegacija Udruženja poslodavaca Federacije BiH danas prezentirala u razgovoru s predsjednikom HDZ-a BiH i Hrvatskog narodnog sabora Draganom Čovićem.

Na održanom sastanku također je razgovarano o konferenciji „Inicijativa 20+5+6”, koju Udruženje poslodavaca FBiH organizira početkom septembra, te o izmjenama, dopunama i novim zakonskim rješenjima koje je rukovodstvo Udruženja uputilo prema Vladi i Parlamentu FBiH.

Delegacija Udruženja poslodavaca Federacije BiH predvodio je Adnan Smailbegović, predsjednik Udruženja.

Udruženje poslodavaca Federacije BiH sa svojim partnerima organizira konferenciju „Inicijativa 20+5+6 - Stanje i perspektive ekonomskog razvoja”, 04. septembra 2019. godine u Mostaru. Konferencija se odvija pod pokroviteljstvom Delegacije Europske

unije u BiH.

Sudjelovanjem više od 200 privrednika na konferenciji, uz dijalog s predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti, delegacija Udruženja poslodavaca Federacije BiH očekuje pozitivan ishod te približavanje stavova vezano uz probleme s kojima se susreću poslodavci u Federaciji BiH.

"Inicijativa 20+5+6", kako je naglašeno, govori o setu izmjena i dopuna ili novih zakonskih rješenja koje je Udruženje poslodavaca FBiH pripremila u saradnji sa stručnjacima i dostavila Vladi i Parlamentu FBiH. Inicijativa govori o snažnom angažmanu za izmjene određenih zakona kako bi se rasteretila privreda, otvorile mogućnosti za povećanje plaća i zapošljavanje novih radnika.

Predsjednik HDZ-a BiH i Hrvatskog narodnog sabora Dragan Čović podržao je poslodavce te nastojanja koja se provode kako bi se rasteretila privreda, ali i pružila prilika za otvaranje novih radnih mesta te stvaralo pozitivna atmosfera za sve privrednike.

Promocijom outsourcing industrije zadržati mladu radnu snagu u zemlji

Direktor Udruženja poslodavaca Mladen Pandurević i direktor Asocijacije biznis lidera BiH Erol Mujanović razgovarali su 06. augusta 2019. godine o promociji outsourcing industrije i zadržavanjem mlade radne snage u zemlji.

Izraz outsourcing u engleskom jeziku označava davanje određenoga posla vanjskim dobavljačima, odnosno uzimanje vanjskih dobavljača za određeni posao, odnosno podrazumijeva poslovne procese i aktivnosti kompanija koji se mogu premjestiti na neku drugu lokaciju i iz različitih razloga.

Udruženje poslodavaca FBiH je pokrenulo aktivnosti za donošenje zakonske regulative koja definije ovu oblast. Naime, Zakona o radu iz 2016. godine ne definira institut privremenog zapošljavanja, niti čak i ustupanje radnika. Izmjene

predmetnog Zakona iz decembra 2018. godine također nisu donijele pomak u ovom pogledu. Zakon o radu definira pojam poslodavca i radnika, što predstavlja osnov sudskim organim u odlučivanju o prekršajnoj odgovornosti subjekta koji posluju na

principu privremenog zapošljavanja. Društva koja vrše ove usluge su ograničena u pružanju usluga privremenog zapošljavanja, dok su poslodavci uskraćeni za korištenje ove usluge. U skladu sa Članom 7. Zakona o radu, poslodavac je slobodan organizovati rad na način koji on smatra da je optimalan i isto predstavlja autonomno pravo poslodavaca.

Na sastanku je dogovoreno da će se saradnja Udruženja poslodavaca FBiH i Asocijacije biznis lidera BiH odvijati u smislu da predstavnici Asocijacije uzmu učešće u stručnom timu Udruženja koji radi na izradi zakonske regulative o outsourcingu, te da će Asocijacija pomoći Udruženju, odnosno članicama Udruženja u angažovanju radne snage.

Potrebno unapređenje saobraćajne infrastrukture

Poboljšanje saobraćajne infrastrukture u BiH je neophodno kako bi se u unaprijedile privredne aktivnosti u BiH, rečeno je na sastanku održanom 06. augusta 2019. godine između predsjednika i direktora Udruženja poslodavaca FBiH Adnana Smailbegovića i Mladena Panudrevuća i predstavnika grupe saobraćajnih stručnjaka Alije Krilića.

Određeni broj magistralnih i regionalnih cesta u BiH već dugi niz godina ne zadovoljava potrebe dostignutih saobraćajnih tokova, stoga je grupa saobraćajnih stručnjaka ponudila pomoć u prevazilaženju problema nastalih uslijed rekonstrukcije tunela Vranduk, kao i eventualnih zastoja zbog rekonstrukcije tunela Crnaja.

Potrebne su sinhronizovane planske aktivnosti na unapređenju saobraćajne infrastrukture, te će Udruženje poslodavaca FBiH zajednom sa grupom saobraćajnih stručnjaka do kraja godine organizovati okrugli sto na ovu temu.

Tematska sjednica ESV-a "Odliv radno sposobnog stanovništva - uzroci i posljedice"

Predsjednik Kantonalnog odbora Saveza samostalnih sindikata Kantona Sarajevo Franjo Rener izjavio je da je u toku treći egzodus stanovništva iz Bosne i Hercegovine, nakon prva dva "zbog rata i lopovske privatizacije", a to je sadašnji odlazak radno sposobnog stanovništva.

- Ovo posljednje je posljedica ekonomskih i socijalnih politika aktuelnih vlastodržaca - izjavio je Rener za medije pred početak sjednice Ekonomsko-socijalnog vijeća KS o temi "Odliv radno sposobnog stanovništva - uzroci i posljedice", održane 20. augusta

2019. godine.

Precizirao je da je iz BiH od 2013. do 2017. otišlo 150.000 ljudi i od 2017. do danas još toliko, te da politička situacija predstavlja važan motiv za odlazak, a ne samo loša ekonomska situacija.

Predsjednik Udruženja poslodavaca KS Safudin Čengić rekao je da su se svi nivoi vlasti u BiH bavili marginalnim stvarima umjesto da se pozabave životnim pitanjima.

Naglasio je da "bez obučene radne snage mi ne možemo biti konkurentni" te da nisu provedene mjere koje bi zaustavile ili ublažile odlazak stanovništva.

Ministar rada i socijalne politike KS Malik Garibija naveo je da nova zapošljavanja nezaposlenih neće zautaviti odlazak ljudi jer odlaze i oni koji su zaposleni i situirani jer ne vide perspektivu u BiH.

Kazao je da u Kanton Sarajevo dolaze mladi iz drugih dijelova BiH, ali da ipak i taj kanton gubi mlade ljude.

- Možda je u KS stanje malo manje loše ali to nije opravданje jer bi mi trebali biti generator progrusa i razvoja - smatra Garibija.

Na inicijativu Grupacije poslodavaca USK pri UPFBiH, na nivou Grada Bihaća i Kantona USK, formirana koordinaciona tijela za parafiskalne namete

Smanjenje neporeskih davanja je imperativ kako bi se stvorili povoljniji uvjeti za poslovanje privrednika, a samim tim bi se omogućio ekonomski rast i povećanje konkurentnosti. Racionalizacija i redukcija broja parafiskalnih nameta je rješenje za poboljšanje poslovnog ambijenta u BiH, složni su poslodavci i predstavnici Vlade Unsko-sanskog kantona i Grada Bihaća.

S tim u vezi, na inicijativu Grupacije poslodavaca USK pri Udruženju poslodavaca FBiH, na nivou Grada Bihaća i Kantona USK, formirana su koordinaciona tijela za parafiskalne namete.

Uz predstavnike Grupacije poslodavaca USK pri UPFBiH, na analizi, racionalizaciji, smanjenju ili ukidanju pojedinih nameta, na nivou Kantona radit će i savjetnik premijera, predstavnici ministarstava privrede i ministarstva finansija, a na nivou Grada dva predstavnika Službe za lokalni ekonomski razvoj, po jedan predstavnik Službe za finansije i Službe za komunalne djelatnosti, te dva predstavnika poslovnog sektora.

Osnivanje koordinacionih tijela koje bi trebalo analizirati postojeće naknade i takse koje se obračunavaju i naplaćuju od pravnih i fizičkih lica koji se bave poslovnom djelatnošću, kao i razmatrati opravdanost ukidanja/smanjenja parafiskalnih nameta, jedna je od mjera koje poslodavci i vlast zajednički poduzimaju u cilju ekonomskog rasta, smanjena sive ekonomije, povećanja zaposlenosti i privlačenja investicija.

Poziv bh. firmama za učešće na Forumu za spajanje kupaca sa potencijalnim dobavljačima

Predstavništvo njemačke privrede u BiH uputila je Udruženju poslodavaca FBiH inicijativu za pronalaženje dobavljača u zemljama Centralne i Istočne Evrope pod nazivom „6th CEE Procurement & Supply Forum”, koji će se održati 22. oktobra 2019. godine u Pragu, Češka Republika.

Cilj ove inicijative je da se u okviru jednodnevnog događaja odabrane kompanije iz zemalja Centralne i Istočne Evrope sastanu sa drugim firmama iz tog područja, koje su zainteresovane za uspostavljanje poslovnih kontakata sa proizvođačima iz ovih zemalja, tj. njihovim novim potencijalnim dobavljačima roba i usluga iz zadatih djelatnosti poslovanja.

Kompanije-kupci traže prvenstveno dobavljače iz sektora: automotiv, mašinogradnja i gradnja postrojenja:

- a) Obrada metala
- b) Plastika / guma / elektronika
- c) Ostalo

Ovaj forum kompanijama pruža priliku da se upoznaju sa novim potencijalnim kupcima, a 50 kupaca već je izrazilo interesovanje za susret s dobavljačima na ovogodišnjem CEE Procurement & Supply Forum-u.

Kao i u prethodnim godinama, CEE Procurement & Supply Forum nudi:

B2B matchmaking razgovore,
interaktivne diskusije kao i
meet & greet (stolove) sesije.

Prijavni formular (Supplier sheet) je potrebno kompletno ispuniti sa informacijama o kompaniji i naznačiti kompanije sa kojima biste voljeli voditi B2B-razgovore, te ga dostaviti na e-mail: bme-international@bme.de najkasnije do 23. augusta 2019. na engleskom jeziku.

Pristigle prijave će kompanije-kupci analizirati i ocijeniti te pozvati na B2B-razgovore one kompanije iz BiH koje su njima u ovom trenutku interesantne. Dostavljanjem prijavnog formulara samo pokazujete interes za učešće na B2B-razgovorima, što znači da finalna/obavezujuća prijava vaše kompanije nije potrebna prije nego dobijete povratnu informaciju od strane kompanija-kupaca.

U agendi se nalazi više informacija o samom događaju, a na posljednjoj stranici iskazane su cijene učešća i posebno ugovorene cijene hotela.

Registracija je već moguća. Ukoliko želite, možete pričekati povratne informacije kupaca prije registracije. Dobavljači imaju i priliku upoznati kompanije-kupce bez unaprijed zakazanih sastanaka, na večernjem događaju (priredbi, event-u), Meet & Greet stolovima (sesijama) ili u pauzama za umrežavanje. Excel-dokument Supplier profile template sadrži profile kompanija-kupaca koje su izrazile interes za učešće (Summary of Buyer profiles) kao i prijavni formular za dobavljače (Supplier profile).

Njemačka kompanija traži dobavljače iz oblasti drvne industrije

Predstavništvu njemačke privrede u BiH obratio se njemački proizvođač iz oblasti drvne industrije (<https://www.noelle-profi-brush.de/>) koji traži nove poslovne partnera u Bosni i Hercegovini.

Njemačka kompanija traži nove dobavljače koji mogu proizvoditi metle i četke od bukovog drveta druge i treće klase.

Zainteresovane kompanije iz BiH iskazuju svoj interes za saradnju ispunjavanjem [upitnika u excel formatu](#) koji je potrebno dostaviti isključivo na e-mail mirza.karahodza@ahk.ba najkasnije do petka, 06.09.2019. godine.

Nova članica UPFBiH - Stanić beverages d.o.o. Krešev

Stanić Beverages d.o.o., dio grupacije Stanić Grupe, vlasnik je svih robnih marki unutar Juicy portfolia te je lider na tržištu BiH i Hrvatske u kategoriji premijum voćnih sokova.

Voćni sokovi Juicy proizvod su znanja i iskustva najboljih europskih stručnjaka u pripremi voćnih sokova iz dozrelih i zdravih plodova voća. Provjerene su kakvoće i mogu zadovoljiti dnevne potrebe za svim hranjivim tvarima za zdravo i pravilno funkcioniranje organizma. U potpunosti su bez konzervansa. Šesnaest različitih okusa zadovoljiti će i one najizbirljivije. Osim vrhunskim okusom, Juicy osvaja i atraktivnim dizajnom. Kartonska pakiranja dostupna su u volumenu od 0,5 litre i 1 litre, dok je stakleno ugostiteljsko pakiranje od 0,2 litre. Juicy robna marka prisutna je na tržištu od 1999. godine.

Juicy od samog početka proizvodnje inzistira na najvišoj kvaliteti sirovina, proizvodnog procesa i finalnih proizvoda na policama trgovina i u kafićima, ali i na izgradnji odnosa povjerenja sa svojim kupcima. Juicy asortiman sastoji se od kategorija Juicy 100 %, Juicy 100 % funkcionalni sokovi, Juicy Fresh, Juicy Kids, Juicy Fruits i Juicy Vita.

Više o kompaniji na [linku](#).